

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelytől:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelytől:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyilvántartások stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

Hirdetések közlési díja:

minden egy soros 1 garmond sorért vagy annak területeért 4 kr. s minden egyszeri közlés után 30 kr. bérletdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyilvántartás” rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltek.

A jótékony nőegyletekről.

Néhány évvel ezelőtt hazánk jelentékenyebb városaiban díszesre méltó mozgalom keletkezett a jótékonyág gyakorlása iránt. Egyesületek alakultak nők, célul tűzvé ki apátlan-nyátlan árvák gyámolítását, házi szegények segélyezését sat. sat. És a nemes példa hatott; a nagyobb városok példáját követték a kisebbek, annyira, hogy ma már alig van valamire való város, melynek női ne egyesültek volna a szenvedő emberiség sorsának enyhítése céljából. S kitűzött céljukat kisebb-nagyobb részben el is érték. Van gazdag nőegyletek, melyek hovatovább erősödnek s valóban üdvös hatással gyakorolják a jótékonyt.

Meg is érdemlik ez egyetek, hogy a szülők hálával emlegessék nevüket. S mivel oly magasztos a cél, melyet a minden szép és nemes iránt fogékony nők egyesülés útján elérni igyekeznek: legyen szabad egy kissé ezen egyetekről beszélgetnünk.

Ezen egyetek jótékony egyetek s ezért feltétlen elismerést érdemelnek. De van árnyoldaluk ezeknek is, mint mindennek. Megjegyezzük, hogy nem a kézdivásárhelyről szólunk; ennek sem fény-, sem árnyoldaláról nem beszélhetünk ez idő szerint, mivel ez most egyáltalában nem ad életjelt magáról. Ha-

nem szólunk általánosságban ezen egyetekről.

Tudjuk, hogy a jótékony nőegyletek mily szép eredményeket mutattak és mutatnak fel működésük terén. Rendeznek jótékonycélú táncmulatságokat, fillérestélyeket sat. sat., hogy segítsenek a nélkülözőkön.

Azonban tekintsük az érem másik oldalát.

Mig a magasztos példával elől járnak, addig egy lejtőn haladnak lefelé, mely veszedelmes nagyon. Vannak nőegyletek, melyeknek kebelében annyira elharapódzott a szereplési viselkedet, hogy az már is igen káros hatásokat kezd szülni. A család pl. nem örvend valami fényes anyagi helyzetnek, de azért mégsem tudja leküzdeni az anya a vágyat, hogy oly helyet foglalhasson el, mint a nálánál előkelőbbek, vagy talán helyesebben mondva gazdagabbak. S hogy e vágyának eleget tehessen, áldoz; inkább nélkülözi a szükségesebbeket, mert valami azt sugja neki, hogy ő sem rosszabb, mint más, kinek Fortuna jobban kedvez. S mig a jótékonyt nemes ösztöne szép tettekre sarkalja, addig gyakorolja a fényűzést oly mértékben, mely nem áll arányban tehetségével. S mi okozza ezt? A szereplési viselkedet. Pedig minden dologra nézve szemünk előtt kellene

lebegni annak, hogy tartsuk meg az arányt s egyik cselekedetünk által ne vessünk árnyat a másikra.

Hazánk némely részeiben a jótékony nőegyletek kebelében nagyon elharapódzott e baj s sok helyen még vizsgálra is ad alkalmat nemcsak a családok, de az egyetek kebelében is.

Mig tehát egyfelől a jótékonyt által a legüdvösebb hatást gyakorolják, addig másfelől szintoly káros következményeket idéznek elő a fényűzés által.

Azért igen helyesen járnának el a jótékony nőegyletek, ha a jótékonyt mellett az egyszerűséget is terjesztenék; ha nemes céljukat még egy más, igen szép céllal pótolnák, hogy t. i. zászlójukon lobogtatnák és a gyakorlatban is megtartanák az egyszerűséget.

Az lenne aztán a nagyszerű cselekedet! Akkor teljesítenének igazán magasztos, nemzeti célt!

Mindaddig azonban, mig ezt nem teszik, munkájuk egyoldalunak fog bebizonyulni, mert a mily hasznost és üdvöst egyik téren tesznek, ép oly káros tesznek más téren.

Falusi.

A vámtarifa feletti szavazás a képviselőház máj. 11-ki ülésében nagy érdekltség között folyt le. A javaslat mellett 68 volt a többség. A mérsékelt ellenzék

— hitők szerint, — hogy ha egy idevaló legény vitéz tetteiről van szó, azt rendesen e közmondással zárják be: „nem csuda; mert Furus vízen nőtt fel“.

Az istennő neve (hol Fruzsina, hol — székelyes hangtoldással — Furuzsina alakban) ma is ismeretes a székelyföldön, hol egy szaporátlanok szeleburdi, sok mindenhez érteni akaró leány gyakran kapja azt gunynevül.

A tündérek e szerint egy, az embertől igen messze álló istennő utódai, kiket ez tündér királynő által kormányoz. E királynő fellegvárát az óriások építik. A tündér királynő és óriás király alattvalói aztán, mint ugyanazon kor és birodalom lakói, fölszervén egymásba a családi élet tényezőit, hegyeinket és völgyeinket benépesítik a boldoglét tündereivel, kiknek az őshit mythosáiban nyilvánuló rendeltetése az, hogy nemtői, védszellemei legyenek az embert képviselő hőseknek.

Rendesen — mint mesehőseink és a királyleányok, a kik szintén egy későbbi korszak tündereiként tekintendők — trilógiában jelennek meg s a legkiválóbb tulajdonságok a trilóg természetét szerint a harmadikban, vagyis a legifjabbikban összpontosul. Nem ismeretlen azonban az egyes- és kettesével való szereplés is. Az elsőre legkiválóbb példa Tündér Erzsébet, a másodikra Kutyafejű óriás király leánya, a ki Mikró királyfinak nyújtja kezét, — a harmadikra pedig Firtor és

köréből gr. Apponyi Albert, Dessewffy Kálmán s Leskó szavaztak igenyel, a kormánypárttal; a pártönkivüliek közül Széll Kálmán, Szajbely és Lukács Béla szintén igennel szavaztak; a kormánypártból György Endre nemmel szavazott. — Somssich Pál, ki gyöngédkedik, elhagyta a beteg-szobát, hogy a házba jöven, nemmel szavazzon. Bittó István, Szilágyi Dezső, Bánhidai Béla b., Pulszky Ágost stb. nemmel szavaztak.

Folyó hó 13-án az országgyűlés mindkét háza ülést tartott. A képviselőház változatlanul elfogadta a gyula-fehérvári káptalani és kolozs-monostori conventi levéltáraknak az országos levéltárral való egyesítéséről és a Luxemburggal a közönséges büntetések kölcsönös kiadása tárgyában kötött egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat, valamint hozzájárult a főrendiház által a véderő törvényjavaslaton tett stylaris módosításokhoz. Végül a kérényeket tárgyalta.

A főrendiház ülésében a képviselőház jegyzője átnyújtotta a vámtarifa revisiójáról szóló törvényjavaslatot.

A közös pénzügyminiszteri válságról olyan értesülések keringenek, melyek szerint tulajdonképen válságról már nincs is szó. Az a hír, hogy Szilágy megmarad, mindinkább erősödik s több lap közli azt — állítólag jól és legjobban értesült körökből, — hogy Szilágy hajlandónak nyilatkozott lemondása visszavételére, ha irányadó helyen tekintetbe veszik az okkupált tartományok közigazgatására vonatkozó nézeteit. Ha ez tény, akkor ter-

Tartod — mint a jó és rossz tündérek urnói.

Lényüknek és bűvös hatalmuknak sok lényeges vonását nyújtják „Tündér Erzsébet“, „Szép Palkó“ és „Rózsa vitéz“ című mesék. Az elsőben egy óriás egy vándor fiút fiává fogad, gondosan neveli s meg is házassítja, élettársul szerezvén számára hősnőket. Az egyes epizódokból álljanak itt a következő részletek:

Rengeteg erdő közepén nagy térség, azon egy nagy fehér tó, hová minden álló dőlben 3 galamb jelenik meg s fejkönn át bukván, három tündér leány lesz, olyan szépek, hogy a napra lehet nézni, de azokra nem. A ki fűrődözések alatt valamelyiknek a ruhájával úgy el bir szaladni, hogy vissza nem néz, az az ő felesége lesz. De a tündér próbára teszi ám hőse álthatatosságát. Utána fut s mézes szókkal csábítja a visszanzésre; de ha visszanzáz, arcul üti. Hőstünk kétszer éri e gyalázat, hanem harmadszor a legfiatalabb lépen ragad. A lakodalmon a tündér feltűnő szépen tánczol s midőn ezért dicsérik, azt feleli, hogy még szebben tánczolna, ha azt a ruhát visszakapná, mely kedvese zsebében egy dióhéjban van elrejtve. Visszaadják neki, de mihelyt felölti, fehér galambbá változik és elrepül. Hasonló jelenetek fordulnak elő a másodikban is.

A harmadik, a „Rózsa vitéz“, a tündéri átalakulás és bűvszerek újabb neveit mutatja föl. Itt a királyleány, kinek atyját az

A „Székelyföld“ tárczája.

A tündérek.

(Részletek Kozma Ferenc „Mythologiai elemek a székely népköltészetben és életben“ című akademiái székfoglalójából.)

Azonkor, mely a hitregék óriásainak és hőseinek nagyságával és csodadolgával van tele, igen egyoldalú és rideg színezettel bírna a tündérek nélkül. Valamint a görög istenek élete és kora istennők által lett költőileg oly igazzá és széppé: azonképen egészítik ki tündérregieink az óriási kor nagyságát a széppel s hatalmát a boldogsággal. S mythosaink e kapcsolatban a legszebb lelki alkotások egyikére vallnak.

A tündérek hitregieink rendszerében szintazon ür betöltésére vannak hivatva, mely isten és ember között képzelgetett. Ha az őskori férfui erő és nagyság az utókor emlékezetében az óriás képzetét hagyta hátra: kellett, hogy a női szépség és kedélyi élet is megtalálja a maga eszményi formáját a tündérekben. De valamint az óriások eredetére nézve a logikai gondolkozást nem elégíti ki ama népies felfogás, hogy azok boszorkány szülöttei, hanem indittatva érezzük magunkat, az ő világnézet rendszerének kiépíthetése végett további összekötő nyomok keresésére: épen úgy a tündéreknek óriásoktól való származását is, mit, hagyományaink mindenoldali méltatása végett, az óriásoknál em-

litenünk kellett, csak egy mythos történetfejlődési fokozatának tekintjük, honnan a tovább nyomozást megkísérteni kötelességünk.

A tündéri hitképzetben mind az a nagyság és hatalom feltalálható, a mi az óriásokban. Csak hogy mig ezek annak gyakorlására túlnyomóan fizikai erőt alkalmaznak, addig amazoknak a belső és külső szépség és örök ifjúság ígérete s számos bűvszerek állanak szolgálatára. Az az átmenet is, melyet az óriásokról egy felsőbb lényhez, az urhoz az óriáskirály képzeté sejtet, hasonlóan meg van a tündéreknél, a sokszorosan említett tündérkirálynőben. S ha már a párhuzammal itt féluton megállani nem akarunk, nem szabad visszarettennünk egy istennő képzetétől, melyhez a tündérek ép úgy vezetnek, mint az óriások. S hogy ez az elmélet ne látszassék önkényűnek, sietek bemutatni a székely néphagyomány istennőjét: Furuzsinát.

A Büdöstől délre, Háromszék belsejében fekszik az ősrégi Ikafalva, melyen a Furuspaták foly keresztül. A rege szerint a falu népét a honfoglalás idejében egy hős vezette, a ki harcosait Furuzsina istennő nevében lelkesítette. A hős az ütközetben elesett, de kiomló véréből egy forrás fakadt, mely mellé a harcosok falut építvén, a patakot az istennő nevére nevezték. Vízét ma is kutakba fogják fel s e vörvizi ivása oly erőt ad az ikafalviaknak

mésztesen Szláv lemondása nem jelentene miniszterségének végét.

A csödtörvényre vonatkozó miniszteri rendelet. Minthogy a folyó évi január hó elsejével érvénybe lépett 1881. évi XVII. t. cz. (csödtörvény), — melynek 267. §-a szerint a csőd eljárásra vonatkozólag eddig érvényben volt törvények, szabályok és rendeletek hatályon kívül helyeztetek, — oly lényeges újításokat foglal magában, melyek a bélyeg és illeték iránti törvények és szabályok szempontjából elvi jelentőséggel bírnak: ennél fogva ez irányban az illetékszabályoknak mikénti alkalmazása tekintetéből, egyetértőleg a m. kir. igazságügyminiszterrel, a pénzügyminisztérium részletes rendeletet bocsátott ki, mely a hivatalos lap legújabb számában megjelent.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter a marhavész elleni intézkedésekről szóló 1874. évi XX. t. cz. alapján, miután az idők folyamán szerzett tapasztalatok a fertőztelenítésnél használandó szerek és a fertőztelenítés után járó díjak szabályozását immár elkerülhetetlenül szükségessé tették, a vesztegintézeteknél eszközözendő fertőztelenítésekre vonatkozólag szabályrendeletet bocsátott ki 7814—1882 sz. a., a mely a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A zsidókérdés a megyei közgyűléseken mindinkább tért hódít. Komárom megye legutóbbi közgyűlésén élénk felszólalások tárgyát képezte Zemplén megye felirata a Galiczián át beözönlő zsidók bevándorlásának eltiltása tárgyában. Fittler Gyula szóltál föl először s kifejté, hogy nem célja zsidókérdést provokálni, de felszólalna a bevándorlás ellen még az esetben is, ha talán a zsidók üzték volna a keresztényeket Oroszországból és ezek jönének be hozzánk, mert a bevándorlást nemzetiségi szempontból károsnak tartja. Épen így az orosz zsidók beözönlése itt megrontaná a magyar zsidók hazafias szellemét, melyet pedig fokozni még ma is nagyon szükséges. Ez okból nemzetiségi szempontból a feliratot pártolni indítványozza, mely indítványt a közgyűlés Pázmándy Lajos hasonló szellemű felszólalása után magáévá teszi. Nyitra megye közgyűlése hason szellemben határozott.

Óriások megölték s a hetedik havason lévő kastélyát és országát elfoglalták, egy kuzruszó dajkája segítségével kigyóvá változik s esküt tesz, hogy mindaddig kigyóbőrben marad, míg atyja gyilkosain boszút nem állott. Ugyanazon hét órással küzdő trilogia legifjabb hőst, „Rózsát vitézt“ is összeapritják az óriások. Ekkor a bokorból elemász a szép leányfejű kigyó s összeszedi és összerakja R. testét, forrasztó fűvel megkeneti, élő-haló vizet hoz, avval meglocsolja s R. hétszerte szebben és erősebben támad föl. Most a leányfejű kigyó is a kigyóbőrből hónaljig kibukik. Más reggel az ismét összeapritott Rózsát újból életre hozván, ő maga övig butt ki a kigyóbőrből. Harmadszor is ismétlődik a csoda s a leány „a kigyóbőrből egészen kikerekedik.“ Hogy ennek a vége házasság lett, mondanom se kell. De hogy aztán Rózsát is bátyjait ugyanazon módon feltámasztja, ebből az tűnik ki, hogy a tündéri bűvszerek titka másra is átruházható. Különböző is tudva van, hogy a hősök mindig ily bűvszerek birtokába jutása által érik el céljokat.

A bűvszerek közé tartozik az aranyvessző is, melylyel „Kutyafejű“ leánya a saját fekete szeméinek bűvölő tekintetével kőbálvánnyá változtatott hőst és lovát ilyenképen hozta életre.

Mindezekből határozottan lehet megállapítani a tündéri hitképzet egyik fő attributumát a bűverőt, a mi nemcsak igéző szépségükben, örökifjúságukban, röpke tánczaik-, és bájos dalaikban, hanem bizonyos mozdulataikban és bűvsze-

Berlinből sürgőnyzik: Az egészségügyi kiállítás palotája leégett; 16 személy elveszett; valószerűleg bennégtek; sok magyar kiállítás károsult.

K.-Vásárhelyt, 1882. máj. 15.

A háromszékm. tanítótestület kézdíjárasi köre K.-Vásárhelyt, 1882. május 13-án, a felső népiskola helyiségében rendes gyűlést tartott, melynek viselt dolgait a következőkben regisztrálhatjuk.

1. Gyakorlati tanítást tartott Erdélyi Károly, felső népiskolai igazgatótanító, a felső népiskola IV. osztályában; a nemzetgazdaságtanból tanította a népesség elméletét, történetét és politikáját. Gyűlés a tanítást élvezettel hallgatta s azt teljesen sikerültnek nyilvánította.

2. Darkó Mihály elnöki megnyitása után a múlt gyűlés jegyzőkönyve felolvasatván, hitelesített.

3. Ezután tárgyalás alá vétettek a központi választmány átiratai. E szerint

a) A közp. vál. kidolgozás végett a körhöz a következő tételt tűzte ki: „Miképpen lehetne a népiskolában a terményrajzi oktatást a gazdasági és kertészeti gyakorlatokkal összekötni?“ Kidolgozás végett kiadott az önként vállalkozó Sipos Lászlónak.

b) Felhivatott a kör boldog emlékü Molnár Aladár, a tanügy lelkes bajnokának emlék szobrára való adakozásra. A kör pénztárából 5 ft utalványoztatott.

c) A központi tanítói könyvtárra adandó 60 kr befizetésére a tagok figyelme felhivatott.

d) Meghatározatott, hogy a kör azon tagjai, kik iskolai takarékpénztárakat kezelnek, tapasztalataikról szóló jelentéseiket, az intézmény terjesztése érdekében, gyűlésről-gyűlésre tegyék meg ezentúl.

Az átirat többi pontjai tudomásul vétek.

4. Értekezett Vajna Károly a következő tételtől: „Miképpen tanítsuk a helyesírást a népiskolában?“

A gyűlés az értekezést, eddigi gyakorlat szerint, kiadta bírálatra önként vállalkozó M. Székely Jánosnak.

Szavaltak: Kovács Ferencz peselneki tanító „Bucusu“ — Eötvöstől — s Vajna K. „Visszatekintés“ — Arany Jánostól — című költeményeket. Gyűlés e

reikben is rejlik. Az elsőik közül legfeljebb a fejöken való átbukás, mely műtét mindig a már ismert csodaszertű átalakulásokat vezeti be. A tündéri alak visszanyerését hasonlóan ilyen mozgás előzi meg. Sőt az átbuktatás által másra, pl. az üldözött hősré is kiterjeszthető annak bűvös hatása. A mozgás által való bűvöléshez tartozik még a bűvös szövele érintgetés, az illető személynek vagy tárgynak körüljárása közben. A bűvszerek közé tartozik: a ruha, könny, nyál, igéző tekintet, parancs, ifjító fű, ifjító víz, forrasztó fű, élőhalóvíz, vasrud, rézkantár, arany és gyémánt, ostor, melynek megrázása sárkányokat, ördögöket hív elő. Rapsonne királynőnek még az ördög is tesz szolgálatot.

A tündérek varázsigéi: „En a tied, te az enyém!“ „Ott legyetek, a honnan jöttetek!“ „Köd előtttem, füst utánam!“ „Hip-hop! ott legyek, a hol gondolom!“ „Hip-hop! azt se tudják: honnan jöttem, azt se tudják: hova megyek, járjatok ott, hol gondolom!“

Komoly házi foglalkozásukból egyedül a him-varrásról szólnak hagyományaink, kedvencz időtöltéseiket: a fürdést lakomát, éneket, pajzán táncot és szerelmi kalandokat bőven emlegetik.

Táncolnak hegyen-völgyön keresztül, lépteik alatt virág nyílik s ha valaki közéjük kerül, megtánczoltatják kegyetlenül. Szerelmek dolgaiban tartózkodók, de azért, ha valakit megszeretnek, ahhoz hívek. A kutyafejű leánya elárulja tulajdon atyja varázsszerét, csak hogy hőse legyen

szavakat élvezettel hallgatta s szavaknak elismerő köszönetet fejezte ki.

6. A tankönyvismertető s bíráló bizottság jelentését terjesztette elő jegyző Nagy Ferencz.

A bizottság megbírálta Dr. Schneider Oszkár drezdai tanítónak Gönczi Pál és Hunfalvi János által magyarra fordított „A természettudományi földrajz képes kézi atlasza“ című iskolai s házi használatra szánt művét, mely a Franklin-társulatnál 1 ft 50 kr-ért megszerezhető. A bizottság a művet iskolai használatra igen czélszerűnek, nemében kitűnőnek találta s azért melegen ajánlja a tanítók s illetékesek figyelmébe.

7. A nevelés-oktatási, iskolai s közegészségügyi, társadalmi, irodalmi, politikai, ipari, kereskedelmi közgazdasági stb. kérdések felől tájékoztató bizottság jelentését olvasta föl, előadója Vajna Károly.

A gyűlés érdeklődéssel hallgatta végig e terjedelmes jelentést s érte elismerését fejezte ki a bizottságnak.

8. Nagy Károly pénztárnok tette meg ezután jelentését a pénztár állásáról. Tudomásul vették s pénztárnoknak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. A tagsági díjaikkal több évre hátrálékosok hátrálékainak befizetése iránt a kellő intézkedések megtétek.

9. Az indítványok során a kör egyhangulag elfogadta M. Székely Jánosnak a „Néptanítók Lapja“-ban is megjelent s „A tanítói gyűléseket hozzuk kapcsolatba az iskolaszékekkel“ című indítványát s további intézkedésre a központi választmányhoz áttétetni határozta.

10. Egyéb keblei ügyek letárgyalása után a tisztújítás ejtetett meg és pedig elnökké: Darkó Mihály dálnoki áll. isk. igazgató-tanító, alelnökké: Barabás Mór, pénztárnokká: Kiss Károly, jegyzővé: Vajna Károly, központi választmányi tagokká: Benkő József és Kiss Zsigmond választattak meg.

A jövő gyűlés tárgysorozatának, helye- és idejének megállapítása után a gyűlés délután 1/4 órákor eloszlott.

A jegyző.

Levelezés.

Sz.-Udvarhely, 1882. május 15.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A mint már régebben jelentettem, a római kath. ifjúság e hó 13-ára tervezett

a győztes, s visszatértére addig vár, míg elhervad. Lába nyoma ma is látszik egy sziklán.

Nem ismeretlen előttünk a tiltott szerelem is s ilyen szerelem áldozata Rapsonne leánya, Irma tündér is, aki anyja várának magas szirtmárvól zuhan Zelemirrel együtt a mélységbe, hol Rapsonne feltalálva őket, neki is szíve repedt meg s ott temettetnek el mindhármán a szirt alá, melyet Zelemir tornyának nevez a hagyomány.

Az örökifjú tündéri lény tökéletes harmoniája a belső és külső szépségnek. Testi bájait a hagyományok így ecsetelik: redős fehér ruha, hosszú arany hajfűtők, nyulánk, karcsu termet, lihegő hokebel, dalolásra kész ajkak, örömtől sugárzó kék szemek. Egy annyira eszményi lény, hogy a népdal így szól róla:

„Tündér is vagy, mert nem látalak,
Ha látalak, megfogalak.“

S e tej-hóban fürdő habléányok, gyors repülésre csatogó szárnyat öltő fehér galambok, könnyű tánczra szokelló légi tünények s a hold ezüst fényénél ábrándos szerelemre olvadó szűzek élénk, vig kedélye, tiszta lélekjósága előtt az élet egyedüli célja: a boldogság. Minden emberföltötti erőt, a melylyel rendelkeznek, — minden bűvszert, a mely hatalmukban áll: ez egyetlen célra érvényesítenek. Ezért koruk a boldog arany korszak!

A tündérek laka, épen mint az óriásoké, magas hegyecsucokon emelt erős vár, melyet vagy maguk építenek, vagy az óriásoktól örökölnék, továbbá hat emeletes arany

májálist, a mely a jelzett napon a Sós fürdő kellemes és festőileg szép helyiségében fényes sikerrel meg is tartatott. E májális nyitotta meg az idén városunkban a nyári mulatságok sorát s ha ezután ítéltünk, a többi is olyan lesz, hogy a közönség igényeit minden tekintetben kielégítheti. Azán itt nálunk a májálisokra nézve azon szerencsés körülmény létezik, hogy oly szép és nagy tánczterem van a Sós fürdőn, minővel talán ritka város dicsekedhetik.

A tánczterem ez alkalommal kifogástalanul volt feldisztatva. A falak sűrűn beborítva fenyőágakkal; a tetőzet hasonlóképp gyönyörűen volt eltakarva falevelekből készített koszorúkkal, melyek körül a lámpák csüngtek alá, tündéri fényt vetve az alant tánczoló vig párokra. Nos aztán a lámpák bűbájos világa nélkül is láttunk mi oly tündéri fényt, vakító világot, minő csak a „székely“ csillagokból világíthat.

De ne előzzük meg az „eseményeket“, majd ráérünk ezekre a csillagokra is.

A táncz este hat órákor vette kezdetét. És ez alkalommal engedje meg a t. szerkesztő ur, hogy a mi zenészeinkről néhány szóban megemlékezzek.

Talán fölösleges lesz mondanom, hogy a kolozsvári zenekart kivéve, az udvarhelyinek nincsen párja Erdélyben. Ezt már több esetben láttuk és hallottuk bebizonyítva s minden elfogultság nélkül elmondhatjuk, hogy a mi zenészeink a kolozsváriak után első helyet foglalnak el Erdélyben.

Most kivált, miután Pestről kaptak egy kitűnő primást és czimbalmost, egész lelki gyönyörűség hallgatni azokat a bánatverő, azokat az elaltató szép nótákat, mikben majdnem mindennap van alkalma gyönyörködni a közönségnek.

Természetesen a zene a lelke minden táncmulatságnak. A mi zenészeink nemcsak a fülbe tudnak olyan fájón sirni, de a láb alá is úgy oda rakják a szebbnél szebb tánczdarabokat, hogy az embernek még a szeméit is lecsalják tánczosnőjéről. És e májálison is teljesen megelégtettek várakozásainknak.

És most hadd térünk át kellemesebb „dolgokra“. Annyit mondhatok a t. szerkesztő urnak, hogy ilyen koszorú, minő ez volt, ilyent — mondom — Udvarhelyen még eddig nem láttunk. Nem tudom én azt, t. szerkesztő ur, hogy miért voltak olyan szépek azok a virágok s miért égtek úgy azok a „székely“ csillagok, de azt tudom,

vagy gyémánt kastély, másoké fekete gyászországban van Johara városában, oly messzire, hogy míg a hős odaér, három rendbeli hároméves csikó vénül meg és dől ki alóla s ő maga is megöszül. Végül egy szanta harkály veszi hátára s hosszú utjukban egy olyan magas hegytetőhöz jutnak, a mely az égig ér. Ittegy lyukon átlopózva, tárul fel előttük a város, hol a palotában aranyos kanapén ül a tündér. Az arany kastély vagy a vár kertjében levő arany kerti ház rendesen sarkon forgó épület. Lakásuk néha barlangokban van. Ilyenek a Budvár és almási barlang üregei. A Nemere szelét a tündérek didergésének tartják.

A tündérek is szervezett társadalmi életet éltek. Királynőjükről több helyütt van emlékezés. Olyanokul név szerint Rapsonne és Tündér Ilona van megnevezve. — S hogy ez utóbbinak négy-öt várat is szentel a hagyomány, ebből arra következtethetünk, hogy ő a legnépszerűbb volt mindannyiok között. A királynő kisérőjét rendesen tündér udvarhölgyek képezik, a kik valamely szomszéd várban laknak, mint például Rapsonne tündéréi a Borza-vápa barlangban. Csáládi életükről is van tudomásunk. Férjük óriás vagy hős. Gyermekeik tündérleányok. Tarkó, Firtos, Rapsonne és Tündér Ilona mind részesültek a családi örömekben.

A kik azonban szerelmüket közönséges halandókra pazarolták, mindnyájan gyászos véget értek. A tündéri gondtalan örökifjú lét különben magára is oly bő for-

hogy (velem együtt) minden élő lény
De . . . csendesen.

Hogy a májális királynője ki volt, igen nehéz lenne meghatározni.

A kik szeretik a fekete szemekben a szelidséget, az ártatlanságot; a kik szeretik a rózsapiros arczon élőmlő kifürkészhetetlen érzelmek nyomait: azok bizonyára a bűbájos Ugron Rózá-t nevezték volna annak; a kik a szőke szépségnek, a „nefelejts“ szemeknek boldondjai: Jánosy Nelli; a kik pedig a keleti ideálok után rajongnak, azok Kiss Irmát declarálták volna májáliskirálynővé. Ott láttuk továbbá: Biális Irmát, Kiss Katát, Piskolti Boriskát, Kelemen Rózá-t s még számos helybeli és vidéki szépséget.

A tánc este hat óra tájban kezdődött s tartott éjfélig.

Sok ily kellemes és kedves mulatságot kívánunk a tisztelt közönségnek, mint a melyben mindenki feltalálhatja azt, a mit keres. És aztán a hangulat is mindenben olyan lesz, mint ebben volt, úgy joggal megprezentálhatjuk az „öröm-város“ praedicatumot.

Isten legyen velünk s vezéreljen más-kor is ily feledhetlen emlékü multságokba bennünket! (Zs.)

Mindenféle.

— **Az időjárás** Háromszéken még egyre hideg és komor. Hideg csipős szél fúj s gyakran esik. Igen sok helyt állandóan fűtenek. Még eddig nagyobb fagy nem volt.

— **A kézdivásárhelyi** közművelődési egyesület zeneszakosztálya, a tanítói dalkör és több hölgy a helybeli r. kath. templomban pünkösd 2-ik napján tartandó misén közre fognak működni. A zeneszakosztály a jövő hó elején a helybeli kaszinó és saját alapja javára két hangversenyt fog rendezni.

— **Gyergyó-Szentmiklóson** a „Rongyhasznosító egyesület“ folyó évi április hó 30-án tartotta alakuló közgyűlését. Az egyesület tisztviselőivé a következők lettek megválasztva. Elnök: Orel Máté; alelnökök: Tilosér Edéné, Ferenczy Györgyné; jegyző: Csiky Dénes; segédjegyző: ifj. Tilosér Ede; pénztárnok: Frunkucz Antal; gazda: Cseh Anna; segédgazda: Kálmán István; felügyelő bizottság: Orel Máténé; Kritsa Klára, Giacomuzzi Baptiszné, Csiky Dénesné, Köllő Károlyné, Gélinger Ferenczné, Dr. Bakon József, Hochsild Lajos, Borbély Károly, Bocsaánczi János, Kuncz

rása a boldogságnak, hogy ott a házasetel nélkülözése nem jár önmegtagadással s ennélfogva a tündérek nem is épen könnyen birhatók rá e lépésre. Példa erre Tündér Erzsébet. Az ő életük azon természetfölötti állapot, melyben a boldogságot még a halál sem zavarja meg; mert e lények nem halnak meg, csak eltűnnek, ellentétül az óriásoknak, kiknek örökös küzdelme és harca szabályszerűen vezet a megsemmisüléshez.

A már név szerint ismeretes tündérek mellett meg kell neveznem a hegyi tündérkirálynőt: Tarkót (Tarkó hegye Csik-Gyergyó közt, a honnan Erdély két fő folyója ered), két ikerleányával: az Olt- és Marossal, kiket anyjuk a varázspálcával megérintvén, vízi tündérekké lesznek s az elemek rendezésekor Feketetengerre vált utjoknak felkeresésére indulnak.

Továbbá Mikát, a tábori tündért, a ki atyjával, Kadicsával, Attila hunjainak maradványát mai székhelyükre vezérelte.

Az emberi természet dualismusa a tündéri lényekben is nyilvánul. Csak hogy a jó és a rossznak szelleme, az őskori eszmekörhöz hiven, külön személyesítőekben jelenik meg s így a mythos, történeti hagyományaink jó és rossz tündérekéről szólnak. Legteljesebb tündéri hitregénk ezzel szemben a Firtos- és Tartodról való, melynek feldolgozása már Ipolyinál ismeretes. Vénétorné, ez istent fitymáló rossz tündérnek vára, elsőlyed, ő maga pedig köbékává változik.

A kereszténységnek a mohamedánizmussal való összeütközése a leányrabló tündérek nyokban.

Kornél és Kopacz Antal. Az egyesület létesítését Orel Máté ügyvéd urnak köszönheti.

— **A kézdivásárhelyi kaszinó** nagy ünnepélyességgel nyitotta meg f. hó 13-án ujonan berendezett helyiségét. Nagyszámú közönség vett részt az ünnepélyen, a szép nem is igen szép számmal volt képviselve. A kézdivásárhelyi közművelődési egyesület zeneszakosztálya s a tanítói dalkör működtek felváltva s élénkiték az amugy is emelkedett közhangulatot. A zenede mai működésével teljes dícséretet érdemel, de a fő érdem mégis a dalárdáé, mely gyűjtő dalaival fellanyozta a közönséget. E kicsiny dalkör minden egyes működésével több-több tért foglal el a közönség szeretetében. Minden alkalommal pazar tapsokban és gyakori kihívásokban ad rokonszenvének kifejezést, ezzel jutalmazva a szorgalmat és kitartást s méltányolva azon meleg érdeklődést, melyvel a tanítói dalkör minden jó ügy iránt viseltetik. A zenede által előadott darabok teljesen megnyerék a közönség tetszését; tapsok- és ujjrázásokban itt sem volt hiány. Az ünnepély emelésére közvacsora is rendeztetett, melyen sok toaszt mondatott a kaszinóra, annak vezértagjaira, a jelenlévő hölgyekre stb., s folyt a multság nagy kedvvel és lelkesültséggel egész hajnalig.

— **A tanítói kör tervez s szent Bonifác végez.** A kézdivásárhelyi tanítói kör által tervezett májális a rossz időjárás miatt elmaradt. Nagy volt az érdeklődés az első tavaszi multság iránt, a tánczedvelő ifjúság egyengeté a farsang óta nyugalomba helyezett tagjait, midőn zordon méltósággal megjelent a három fagyos szent s keresztet vont az ifjúság számításaira. Az égboltot sötét felhők vonták be s hideg csipős szél zugott, mely „a májálisához kötött remények fakadó bimbóit elhervasztá“. A könnyű nyári ruhák visszakerültek a sifonerba, a téli felöltők meg előkerültek. A mint a falragaszokon hirdetve volt, ezen multság a jövő vasárnap fog megtartatni.

— **A kézdivásárhelyi rendőrkapitány** a Kossuth-utca kikövezési költségei fedezésére f. hó 30-án, azaz pünkösd 3-ik ünnepén a Nagy Ferencz ur ligetében májális rendez. Ezen multságra családjegy 1 frt, személyjegy 40 kr, gyermek-jegy 10 kr.

— **A Csikmegye gyergyókerületi tanítóegyesület** rendes évnegyedes közgyűlését f. hó 3-án Szárhegyén tartotta, melyen Boga Bálint a többi között indítványba hozta, hogy az egyesület tagjai tagdíjaikat (me-

rérekkal gazdagította mythológiánkat. Ilyen volt a gyergyószentmiklósi vároldalon lakozó Hírípné. Ez a várkokoszkoszuval szokta várni két fiát, a kik alant az általuk elrablott szépek kedveseit vagdalták le; míg végre két gyászos levente őket megsemmisítvén, anyjuk a kezében tartott koszuval együtt hervad el. Itt önkénytelenül a kereszties háborukra kell gondolnunk. Az Uz völgyén fekvő Bükkösön is honolt egy leányrabló tündér, a ki minden évben egy szép leányt rabolt el a Fekete-tengerről. Egyszer épen a tengeri tündérek királyának szerelmét, a hullámok legszebb leányát ragadva magával, a király üldözöbe vette s vihar és zápor által lankasztott röptében a kőkertnél utólérvén, megragadta s egy sziklához sujtotta. Véréből egy gyógyhatású ásványos forrás fakad fel, melyet izéről „bűdös szik“nak neveznek.

Ez utóbbi és a Tarkó mythosza egy-szersmind a vízi tündérek emléké-tartotta fenn s arra utal, hogy a völgyekből és tengerekből felszálló gőzöket magas bérceink, melyekről a Fekete tengerig nyílik kilátás, mily bűvös erővel vonják magukhoz.

A mint már az eszményített tündéri hitképzet fölfelé egy istennő fogalmához vezet s a mint általános összességben a tündérek a cosmopoligiailag rendezett s meg-népesedett föld színéről elvonulva is tovább élnek: úgy a rossz tündérek különösen is hátrahagyták a hitregei továbbhagyatás képviselőiként utódaikat a boszork-

lyek a fizetés bizonyos %-án legyenek megállapítva) az elhalt tanítók családjainak rögtöni felsegítésére fordítsák. Ez indítványt a gyűlés lelkesedéssel fogadta s a terv elkészítését a jövő gyűlésig az elnökségre bízta. A kedélyes közöbéd végén Dezső Gyula barátunk a bandaprimás hegedűjén kíséret mellett játszott oly elragadó érzéssel, hogy mindnyájunk lelkeit — mintegy a vonóhoz lánczoltan — tetszése szerint „komandéroztá“ a gyönyörök egyik világából a másikba. (Kár volt, hogy a tagok egy része már azelőtt elsieltett volt.) Tartsa Isten sokáig Szárhegy község e nagyreményű fiát, kiben hisszük, hogy a közügy is annak idején hatalmas pártfogót fog birni. Tüzmentes.

— **Csernátfaluban** — mint lapunknak írják — folyó hó 11-én havazott. Az erdőket hó borítja. Itt-ott fagy is volt, de nem ártott semminek.

— **Kászón-altizi István Ignác** 76 éves öreg egyenetlenségben élt fiával. Többször heves szóváltás volt köztük, sőt tettelegességekre került a dolog nem egyszer. A napokban is ilyen jelenet folyt le köztük, minek az lett az eredménye, hogy a fiu elköltözködött apjától külön lakásba. Azonban ezzel nem lett vége, mert a fiu egyik napon pálinkázás közt felkért egy falubeli markos embert (nevét még nem tudjuk), hogy az öreget tegye el láb alól. Az öreg István Ignác kiment két tehenével az erdőre, hogy onnan fuszulykakarót hozzon. Mikor a szükséges karókat már megkészítette volt, megjelent a fiu által felbérelt ember és ajánlkozott, hogy segíti a karókat a szekérre felrakni. A mit sem sejtő öreg megköszönte a szívesiséget, de nem akarta igénybe venni. Az ajánlkozó azonban nem ment el onnan, hanem egy alkalmas pillanatban — mikor az öreg lehajolt, hogy a karót nyalábolja össze — egy kezében tartott kötelet az öregnek nyakára fújtott s a kötélnél fogva felvette hátára s hosszasan hurczolta az erdőben fel és alá. Mikor megelégte a hurczolást, egy patak mellé ledobta. Az öreg egészen eszméletlen kívül volt, el volt feketedve s lélekzete is elállva. A tettes azt hitte, hogy meghalt az öreg s ott hagyta azon megnyugvással, hogy megtette kötelességét. Az öreg István Ignác azonban este felé, mikor az idő hűvösödni kezdett, eszmeletre tért, összeszedte minden erejét s haza vándorzott falujába. Ott-hon el se tudta mondani még az nap, hogy mi történt vele, mert a nyakán ejtett sérülés miatt hangot nem tudott adni. Azonban másnapra annyira javult, hogy mindent elmondhatott. A tettest azonnal elfogták. Az öreg életéhez még van remény.

— **Szárazpataki László Mihály** rossz viszonyban élt nejevel, czivakodások napi rendben valának a házasság felek között, míg végre válásra került a dolog. Midőn az asszony az apjával, Lemhényi Mihállyal és fivérével férje házába ment, hogy butorait elhozza, verekedésre került a dolog a rokonok között. A küzdelem hevében László Mihály, mint mondják, véletlenül úgy ütötte főbe apját: Lemhényi Mihályt, hogy az másnap sebében meghalt. A vizsgálat megindított.

— **Gyilkosság-e vagy baleset?** Csikmenaság-ujfalvi Tompos József közös háztartásban élt leányával és vejével. Folyó év január havában a leány és a vő nagy siránkozást és lármát csaptak a csürben, hol az öreg Tompos összezuzott koponyával feküdt a földön. A szomszédok oda siettek. A háziak azt állították, hogy Tompos a csürben a gabona-állásról leesett s így történt halála. Elhitták a falusi halottkémét, ki a halált konstatálta s Tompos eltemettetett. Azonban a szomszédok azt kezdték emlegetni közelebből, hogy Tompos nem az állásról esett le, mert az üres lénvén, ott nem is volt keresete, a miért oda mászhatott volna, hanem leánya és veje ütötték agyon. Sőt azt is mondják, hogy az nap lármás verekedés volt a háziak közt s Tompost a házból ütötték agyon; de hogy a bűnjelt eltitkolják, az agyonvert Tompos fejére egy zsákot lúztak s úgy cipelték ki a csürbe s azután ütötték lármát. Az eset feljelentet-

vén a csikszentmártoni járásbírósnál, a bíróság elrendelte a hulla kiástatását és orvosrendőri boncolását.

— **Marosvásárhelyi hírek.** A marosvásárhelyi zene-egylet f. évi április 30-án tartotta meg évi rendes közgyűlését, a mely az egyesület megalakulta után legnépesebb gyűlése volt az egyletnek. — A „Kemény Zs. társaság“ május havi ülését május 15-én tartotta meg. — A dalkör múlt vasárnapi hangversenye és táncestélye reményen felül nagy közönséget gyűjtött egybe a Nagy Ferencz-féle szinkörbe. Úgy a dalkör, mint a tűzoltó zenekar által előadott darabokat a közönség viharosan megénejezte.

— **A földi békák** egy idő óta pompás kereseti forrássá váltak nálunk. Az előre haladott Nyugat-Európa kertészei és mezőgazdái már rég idő óta felfogták a földi béka nagy hasznát a mezőgazdaságban és nagyon jól tudják, hogy ezek a megvetett állatok valóságos áldásai a földművelőnek, a mennyiben nagy mérvben pusztítják a lárvákat, gilisztákat, férgekét és mindenféle hernyókat, melyek roppant kárt tesznek a növényekben. Nemcsak megtűrnek tehát a békákat, melyek hosszú életök mellett tömérdek kártékony rovar pusztítanak el, de külföldről is szállítják őket, hogy benépesítsék velők birtokukat. Az angol kertészek legközelebb Ausztriából kezdik szállíttatni a békákat mohával telt hordókban avagy ládákban s Londonba érve 3—4 font sterlingen (30—40 frt) adják százát.

Nyilatkozat.

Kolozsvárra történt áthelyezésem folytán, midőn e vidékről végleg eltávozom, kedves kötelességemnek ismerem mindazon jóakaróimnak, ismerőseimnek, kik több évi titlém alatt barátságukkal és jóindulatukkal megtiszteltek, köszönetet mondani. Miután gyors elutazásom miatt személyes bucsut nem vehetek, fogadják elfeledhetlen jó ismerőseim e lap hasábjain forró üdvözlémet.

Sósmező, 1882. máj. 17.

Dr. Reich Albert.

Szerkesztői izenetek.

E f e n d i, Csernátfaluban. Szíves ígéretéhez számot tartunk. Előre is köszönjük. Fogadj a szíves üdvözlésünket.

Gazdaság és kertészet.

A dugványozásnak egy javított módja. Tapasztaltatott ugyanis, hogy a dugványok, mielőtt meggyökeredzenek, gyakran nagyon kiszáradnak, ezért tehát tanácsos, ha a dugványokat a szokottnál hosszabbra vágjuk, s néhány levéllel ellátva oly mélyen dugjuk a földbe, hogy mintegy $\frac{1}{3}$ -ad része álljon csak ki abból. A földben fekvő levelek ugyanis képesek magukba szívni a nedvességet és így a nedv-vesztéséget, mely a levegőbe nyúló részt éri, kipótólják. Ez eljárás által (mely különben ugyan éppen nem mondható) azt érjük el, hogy a dugványok előbb meggyökeredzenek, mintsem a rajtok lévő levelek elhervadnak. Különösen sikerült ez rózsáknál, szegfűnél és sok más fű- és fanemű növénynél.

Hová tegye a gazda a hamut? Hazánkban a gyakori tűzvészek okai között nem legutolsó helyet foglalja el a hamu gondatlan kezelése. A falusi nép a kementezébből kihúzott perjét, tüzes hamut pár napig valamely belső helyiségen tartja, s azután mikor gondolja, hogy kialudt, a szemét- vagy trágyadombra önti; vagy pedig mindjárt a kiszedés után hordja ki, és ott jól-rosszul lelocsolja. A hamuban lappangó tűz azonban néha 7—8 nap múlva is lángra lobban és az egész falut elpusztítja. Ezen gondatlan bánásmódnak másik hátránya az, hogy maga a hamu, ezen kitűnő trágya-anyag egészen kárba vész, mert jó részét a szél hordja el, más részéből pedig az esővíz kimossa éppen azon anyagokat, melyeknek trágya-értékét köszöni. Oly helyet kell tehát a hamu számára keresni, a hol az épségben megmarad, és tűzvészt sem idézhet elő. Tart-hatjuk azt egy e célra készített hamuládában vagy hordóban, de ekkor a benne levő tűz könnyen meggyújtja a hordót, miért is jó azt oly helyen tartani, hol ha tüzet fog is, elhamvadhasson a nélkül, hogy más tárgyat meggyújtana. Igen ajánlható a hamugödör készítése is; ez még talán jobb a hordónál, mert tűzvész semmi esetre sem idézhet elő; a hamu érdekében ugyanis kell azonban, hogy víz ne juthasson belé, e miatt annak száját a környező földnél magasabba kell emelni és jól záró fedővel ellátni. Magától érthető az is, hogy az ily hamugödörnek szalmakazaltól vagy más gyúlékony anyagtól távol kell lennie. Az ily verembe tüzesen is be lehet önteni a hamut, s ha jól záró pléhfedővel befedjük, semmi bajtól sem lehet tartani.

A marháknál gyakran találhatni az állat alsó vagy felső állkapcsában, gégejében, torkában vagy nyelvében kerekded daganatokat; ezen új képletekben Bolinger tanár sugárszerű gombokat talált, melyeket velük oki összefüggésbe hozott, azt állítván, hogy ezen gombok az eledellel vétetnek fel s növekedésük és szaporodásuk által a szőben levő daganatokat hozzák létre. A gombát Harz a penészgombok közé sorolja s sugáros, concentricus szerkezeténél fogva actinomycesnek nevezte el. Míg Bolinger ezen gomba és a daganatok között fennálló oki viszonyt kimutatta, számos esetben találta a kettő együtt úgy emberek, mint állatoknál. Ezen daganatok metszési felületein már szabad szemmel is lehet látni főnyerszem mekkorású kényszer szemcséket, melyek az actinomyceses tömegeiből állanak. Annak bizonyítására, hogy a gomba nem véletlenül került a daganatba, de azt előidézni csakugyan képes, John actinomyces tömegeket oltott be két borjú-s egy tehénrel s csakugyan tudott is oly daganatokat létre hozni, melyek a fentebb említettekhez minden tekintetben hasonlítottak. John azt hiszi, hogy a gomba nemcsak állatról-állatra, de az állatról az emberre is átvihető, bár erre vonatkozólag még adatok nincsenek. A győgyulás néha a gomba elmeszesedése és így alkalmatlanná tétele által következik be.

A sertéstrágya egyike a leghatalmasabb trágyának s a legtöbb gazdának éppen az ellene a kifogása, hogy nagyon

is kőverit és a vetést kitéti. Ez csakugyan igaz azon esetben, ha oly mennyiségben alkalmaztatjuk, mint az állótrágya; kevés mennyiségben azonban igen jó, sőt éppen azért, hogy ugyanazon hatás előidézése kevesebb kell belőle, mint az állótrágyából, a szállítási költségek kimétele folytán még nyereséges is. Egy nógrádmegyei földbirtokos már évek óta hordatja a sertéstrágyát gőzkocsikon Köbányáról birtokára és minden tekintetben meg van vele elégedve. Ha azonban valaki a sertéstrágyával bántani nem tudna, gyengítheti azt olyformán, hogy a sertésből bőven vet almot, még pedig nem szalmát vagy izéket, hanem erdőkparékot, melyet ősz végén és télen át könnyű szerrel és nagy mennyiségben be lehet szerezni. Az így előállított trágya minőségre nézve egyenrangú a legjobb állótrágyával.

A méhes népségének javítása kiválasztás által. Gyakran olvashatjuk a méhtenyésztők jelentéseiben, hogy némely kas igen sokat gyűjtött, míg a többiek alig annyit, a meny-nyi saját szükségletük kielégítésére elegendő. Ebből azt következtették, hogy némely kasban a királyné derekabb, mint a többiekben. A legtöbb sikert elérő állattenyésztők, még ha a legjobb faj áll is rendelkezésük alatt, kénytelenek marháik közül kiválogatni azokat, melyeknek tulajdonai a legkitűnbekébbek különösképpen. A méhek sem képeznek ez előjárás alól kivételt, s a keveset gyűjtő vagy rajzó kas királynőjét a legkitűnbekébb kas királynőjének származékával kell helyettesíteni. Min-

dig csak a legjobb királynőket s ezek utódait tartván meg, a méhes népet teljesen regenerálhatjuk, úgy, hogy végre az egész méhes csak a legjobb fajú méhekből fog állani és hiányos gyűjtésről többé szó sem lesz.

Egyveleg.

Gyors beszéd. Egy tanár találkozik barátával s azon újdonságot, hogy új nadrágot vett fel, így adja tudtul:

Undandrágom mostem főszőr.
Értsd: új nadrágom van, most vettem fel először.

Ez is olyan:

„Ekk Smlekk!”

Ez meg azt teszi madáryelven, hogy:

— En vagyok Simon Elek!”

„Hálpaplaes!”

Ezt meg így kell földi halandónak érteni:

„Hála legyen a papnak, hogy van kulacs!”

Kérdések és válaszok.

Ezen rovat alatt olvasóink érdekében bármint, a gazdasági szakmába vágó kérdéseknek állandó tért nyitunk s azokra választ eszközölünk. Ezen kívül szívesen közlünk a háztartás körébe eső másnemű tudakozásokat vagy azokra adott válaszokat. Az e rovatban közlendő kérdéseket és válaszokat egyszerű névaláírással kérjük a szerkesztőséghez beküldeni, habár közvetlenül az illető kívánsága szerint név- vagy betűjegy alatt is történhetik. Feleletek adásánál kérjük mindig lapunk azon számára hivatkozni, melyben a kérdés közöltetett.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Május 16-án.

Magyar aranyjáradék	119.80
Magyar vasuti kölcsön	134.—
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	91.25
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	111.—
M. keleti vasuti államköt. évi 1876	95.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.25
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	98.—
Temes-bánati földteherment. kötvény	97.75
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.50
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.—
Magyar nyereséj-sorsjegy kölcsön	119.—
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy	110.50
Osztrák járadék papirban	76.60
Osztrák járadék ezüstben	77.50
Osztrák járadék aranyban	94.40
1860. államsorsjegyek	131.—
Osztrák-magyar bankrészvény	825.—
Magyar hitelbank-részvény	340.75
Osztrák hitelintézet-részvény	346.50
Cs. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.53
Német birodalmi márka	58.55
London (2 havi váltókért)	119.80
Magyar papírjáradék	87.05

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kábdebő Ferencz,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Piaci árak

		Kézdí-Vásárhely május 17.		Csik-Szereda május 10.		Sz. Udvarhely április 30.		Gy.-Sz.-Miklós május 6.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Héctorliter	Buza) tiszta	9	60	10	—	8	50	9	80
	) elegy	—	—	7	50	7	50	—	—
	Rozs) tiszta	6	—	6	—	—	—	6	50
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
	Arpa) tiszta	5	20	6	—	6	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zab	3	04	3	50	3	70	4	30
	Törökbuza	5	40	5	50	5	40	6	70
	) köles	12	—	8	50	—	—	—	—
	Kása) árpa	—	—	—	—	6	—	—	—
Ekliter	Borsó	7	—	—	—	—	—	—	—
	Lencse	12	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	6	—	6	—	5	—	6	—
	Lenmag	—	—	12	—	—	—	—	—
	Kendermag	—	—	6	65	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	6	—	6	50	—	—
	Pityóka	2	—	2	70	1	55	3	—
	Marhahús	—	40	—	36	—	40	—	40
	Disznóhús	—	44	—	40	—	48	—	48
	Juh-hús	—	—	—	—	—	—	—	—
Darab	Szalona	—	70	—	80	—	—	—	74
	Fagygyu	—	32	—	72	—	—	—	40
	Malacz	—	—	—	—	1	30	1	—
	Lud	—	—	—	66	—	80	1	30
	Réce	—	—	—	—	—	—	—	—
	) fejtér	—	—	2	—	—	—	1	70
	Bárány	—	—	2	50	3	—	2	30
	) fekete	—	—	—	—	—	—	—	—
	Egy pár csirke	—	60	—	50	—	—	—	40
	10 tojás	—	15	—	15	—	13	—	13

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának MENETRENDJE.

(Érvényes 1881. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:

Állomások:	Személyvonat 203. sz.	Vegyesvonat	óra és perc
Bukarestből	Indul	—	—
Predeal	—	—	—
Tömös	—	—	—
Brassó	Érk.	—	—
Földvár	Ind.	6.13	7.25
Apáca	—	6.52	8.35
Agostonfalva	—	7.23	9.34
Kóhalom	—	7.51	1.—
Héjasfalva	—	8.41	12.48
Segesvár	Érk.	10.15	4.01
Medgyes	Ind.	10.32	4.29
) vendéglő	Ind.	10.52	5.23
Kapus	Érk.	12.06	8.10
) vendéglő	Ind.	12.24	8.38
Tövis	Érk.	12.30	9.50
) vendéglő	Ind.	2.06	12.49
Kocsárd	Érk.	2.26	2.18
) vendéglő	Ind.	3.24	4.09
Kolozsvár	Érk.	3.34	4.50
Nagyvárad	Érk.	5.50	8.47
Budapest	Érk.	6.28	8.20

A Nagyvárad—predeal irány:

Állomások:	Személyvonat 204. sz.	Vegyesvonat	óra és perc
Budapest	Ind.	—	—
Nagyvárad (vend.)	Érk.	—	—
Kolozsvár	Ind.	5.—	8.17
) vendéglő	Érk.	9.40	4.58
Kocsárd (vend.)	Ind.	10.14	8.—
) vendéglő	Érk.	12.38	11.34
Tövis (vendéglő)	Ind.	12.42	12.23
) vendéglő	Érk.	148	2.17
Kapus	Ind.	2.17	3.—
Medgyes	Érk.	3.07	5.44
) vendéglő	Ind.	3.41	6.52
Segesvár (vendéglő)	Ind.	4.51	7.42
Héjasfalva	Érk.	5.11	9.49
Kóhalom	Ind.	5.22	10.33
Agostonfalva	Érk.	5.32	11.15
Apáca	Ind.	7.29	2.—
Földvár	Érk.	8.18	3.53
Brassó (vendéglő)	Ind.	8.51	4.41
Tömös	Érk.	9.23	5.37
Predeal	Ind.	10.02	6.48
Bukarest	Érk.	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

Eladó cséplő-gép.

Négy lóerejű, zsákoló és kazalozó cséplő-gép, mely járgány- és gőzhajtásra egyenlően alkalmas, egy évi használat után magában nagy ár elengedéssel eladó. Szükség esetében hordozható két és fél lóerejű gőzmozdony is kapható hajtására.

Venni szándékozők forduljanak Székely-Udvarhelyen **Ugron Gáborhoz.**

2—3

396. szám.

1882.

Hirdetmény.

Csikmegye közigazgatási bizottsága 1882. évi május hó 8-án kelt 426. számú rendeletével a sepsi-szt.-györgy-cs.-szeredai hadászati ut túsád-alvégi szakaszán levő 5 drb fedet kő-áteresz helyreállítását 1000 frt 30 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1882. május hó 24-ik napjának d. u. 10 órájára a csikmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak,

hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántárpénzzel ellátott zárt ajánlatokat a megelőző nap d. u. 5 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni, kivéve azokat, melyek valamely vidéki postán feladatván, 24-én reggel 8 órakor a helyi postáról leadatnak.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Cs.-Szeredán, 1882. május 12.

A csikmegyei m. kir. építészeti hivatal.

Hirdetmény.

2—3

Az 1847. évben V. Ferdinánd ő Felsége által Alcsernáton községe részére engedélyezett **heti vásár** minden **szombaton** meg fog tartatni.

Mit van szerencsénk érdekelteknek azon szíves hozzáadással tudomásukra hozni, miszerint a **baromvásár** is a jelzett időben rendszeren meg fog tartatni.

A képviselő-testület megbízásából

az alcsernátoni előljáróság.

Szám 818. k. i.

1882.

Hirdetmény.

Melynél fogva Bereczk városa közönsége részéről közhírré tétetik, hogy ezen városnak moha lepte századokot feltöltmuló időtől fogva nyert **baromvására**, mely a közelebbi évtizedben a mostoha körülmények folytán pillanatnyira elhanyagolva volt, most, midőn a viszonyok kedvezőbb jövőt nyújtanak, újból kezdetét veszi, még pedig a **hetenkénti kedd napon** megtartatni szokott **heti vásár** ugyanazon napon, a három **országos vásárra** nézve pedig azt megelőző napokon, ugy mint a **január 30-iki 29-én, a május 9-iki 8-án és a szeptember 30-iki 29-ikén** fogja kezdetét venni.

Midőn ezen baromvásár megnyitását a közönség idei július hó 6-ik napjára tűzte ki:

Van szerencsénk az érdekelteknek ezt tudomására juttatni s a hazafias pártfogásra felkérni.

Kelt Bereczk városa tanácsától, 1882. május hó 16-án.

Gábor Imre, polgármester.

1—3

Fontos gyapjuteremlők és gyapjukereskedőknek.

Alulgyeztet társaság átvész, működésének tizenegyedik évében, mindenfajta gyapjút úgy gyártszerű mosásra, mint bizonyos eladásra. Átvesz továbbá hatmosott és zsírbannyit, ugyszint mindenféle gyapjút bizonyos eladásra igen csekély jutalék felszámolása mellett. A társaság kívánatra készpénz előteget nyújt igen jutányos kamat mellett. A gyapjú a gyárhelyiségekben van raktározva és biztosítva, miért díj nem fizetettik.

Vasutal vagy gőzhajóval hozánk érkező gyapjút általunk hoztattnak a gyárba és értékesítjük szerint folyó számlákkal ellátva, szigorúan egymástól elkülönítve ezen sorban kerülnek mosás alá. Az eladás bel- és külföldi gyáraknak eszközöltetik lehetőleg magas árak mellett.

Részletekért kívánatra bérment megküldetnek.

Első magyar gyapju-mosó és bizonyos részvény-társaság.

BUDAPESTEN.

Visontai Kovács László, elnök.

2—3